

TAALKLAPPER LEERJAAR 4 / GROEP 6**TIEN INFO'S VOOR DE LEERKRACHT****1. Taalklapper. What's in a name?**

Na het succes van en de tevredenheid over Rekenkalender werd TAALKLAPPER ontwikkeld op vraag van leerkrachten en ouders. De term kalender verwijst naar 104 gevarieerde taaltaken, twee voor elke week van het jaar.

Klapper heeft verschillende betekenissen.

Eén ervan is register, waarbij TAALKLAPPER diverse taalregisters (A.N., dialect, sociolect, vakjargon, literaire taal o.a. poëzie...) opentrekt.

Een andere betekenis is kokosnoot. Dat beeld staat model voor de eigen vorm (de vezelige bast) en de degelijke inhoud (wit vruchtvlees) van TAALKLAPPER. Het wijst ook op de differentiatie naar niveau: de doorbijtertjes worden voorgesteld met een pictogram dat sterk lijkt op een 'notenkraker'.

Het oog wil ook wat. Als uiterlijke vorm verschijnt de klapper als een kleurrijke multomap of ringband met een handige Wire-O binding.

TAALKLAPPER is alvast een harde noot om kraken waarbij de vlag de lading dekt.

Tot slot brengt klapper de gebruikers naar een knaller of een topper: ja, TAALKLAPPER wil het taalparcours doorheen de basisschool succesvol afronden. Met TAAKLAPPER bereikt de leerling zeker een klapstuk, een hoogtepunt: hij/zij geeft ongetwijfeld een klap op zijn/haar taalkundige vuurpijl.

2. Evenwichtig samengesteld

Het auteursteam heeft getracht doorheen de verschillende leerjaren en groepen alle subdomeinen van het leervak Nederlands zo harmonisch mogelijk te verwerken: taalgebruik (luisteren, spreken, lezen, schrijven), taalbeschouwing (nadenken over taalgebruik en taalsystematiek) en specifieke vaardigheden/strategieën met betrekking tot taalgebruik. Waar het kon, is er aandacht voor de domeinoverschrijdende leergebieden 'leren leren' en 'sociale vaardigheden' maar ook voor wereldoriëntatie en wiskundige terminologie. In de inhoudsopgave staan verwijzingen naar de eindtermen.

Door het overwegend schriftelijk karakter van TAALKLAPPER en de daaraan gekoppelde gesloten opdrachten, waren de auteurs genoodzaakt bepaalde klemtonen te leggen. Zo werden spreken en luisteren vooral geïntegreerd in communicatieve situaties. Voor stellen beperkten zij zich tot de bouwstenen van stijl en taalsystematiek.

Hoewel TAAKLAPPER geen eigenlijke taalmethode is, is er toch sprake van een systematische aanpak. Zo wordt bv. de leerlijn spelling in gradatie aangeboden per leerjaar/groep en sluiten de taaltaken van het/de eerste leerjaar/groep 3 nauw aan bij de gangbare lees- en spellingmethodes.

3. Conform de eindtermen en de kerndoelen

Het bereiken van de eindtermen in Vlaanderen is het hoofddoel van TAALKLAPPER. Vanzelfsprekend werden ze gekoppeld aan de leerplannen van het VVKBaO en het OVSG. Daarin worden ze nagestreefd via zorgvuldig uitgetekende leerlijnen, verticaal gestructureerd doorheen de opeenvolgende leerjaren/groepen.

Ook de kerndoelen in Nederland vormden voor de auteurs een strikt op te volgen richtlijn.

Voor advies, het taalkundig verbeteren en de inhoudelijke aspecten van TAALKLAPPER verleenden deskundigen en correctoren uit Vlaanderen en Nederland hun medewerking.

4. Leerzame taalspelletjes of speelse taaltaken?

Het opzet van TAALKLAPPER is uiteraard leerlingen via leerzame opdrachten en oefeningen taalvaardiger te maken. Daartoe werd deze bundel van taaltoeters en -bellen met zorg samengesteld door ervaren leerkrachten. Zij zijn erin geslaagd het patroon van de klassieke taaltaken te doorbreken door ze zoveel mogelijk in een speels, aantrekkelijk en gevarieerd jasje te steken: zwerf- en stripfiguren, pictogrammen, tekeningen, spreekballonnen, gedachtewolkjes, cartoons, woordzoekers en -raadsels, rebussen, droedels...

Zoals in het bekende tv-programma 'Tien voor taal' wordt er o.a. via woordritten creatief met taal gespeeld. Door de gedifferentieerde aanpak en het beoogde leereffect, spreken wij liever over speelse taaltaken dan leerzame taalspelletjes. Het spelelement en het speelse zijn nooit ver weg. Dus verdient speelse en leerzame taaltaken wel een plaatsje op de cover van TAALKLAPPER.

5. Kindgericht en gebruiksvriendelijk

De onderwerpen en het taalmateriaal van TAALKLAPPER sluiten nauw aan bij de leef-, belevings- en ervaringswereld van het kind: er worden herkenbare communicatieve en maatschappelijke taalsituaties aangeboden. Waar mogelijk wordt naast eigentijdse, realistische en functionele contexten, beeldtaal ingeschakeld. Tekeningen ondersteunen de betekenis van woorden, woordgroepen, zinnen en teksten. De klare en eenduidige taal van opdrachten en instructies zorgt ervoor dat de leerlingen de taken zelfstandig kunnen oplossen en corrigeren. Het correctieboekje is vlot te gebruiken.

6. Op maat van elk kind

De meeste opdrachten zijn haalbaar voor de doorsnee leerling, andere oefeningen zijn stevige 'doorbijters' voor de bollebozen. Deze uitdagende uitbreidings- of verdiepingsoefeningen zijn differentiatieopdrachten naar niveau. Ze zijn te herkennen aan een vast weerkerend pictogram, dat de tanden zet in... Indien voor sommige leerlingen het niveau van de meeste taaltaken te hoog is, kan de TAALKLAPPER van een lager(e) leerjaar/groep worden gebruikt en omgekeerd naar een hoger(e) leerjaar/groep worden overschakelend als het niveau nog te laag is. Hierdoor kan klasdoorbrekend of groepsoverstijgend worden gewerkt.

7. Leren leren, plannen en corrigeren

Zoals al eerder vermeld, werd ook bij gevorderde leerlingen aan het leergebiedoverschrijdende 'leren leren' de nodige aandacht besteed. Daartoe werd o.m. plaats voorzien om het oplossen van de taaltaken zorgvuldig te plannen: ik werk dit blaadje af tegen ma . . / . . , di . . / . . enz.

Om voor de leerlingen het zelfstandige werk te bevorderen en voor de leerkrachten extra opzoekwerk te vermijden, werd een handige correctiesleutel ontworpen. Met die afzonderlijk verkrijgbare correctiesleutel controleren en corrigeren de kinderen vlot de eigen prestaties. Door deze evaluatie worden de leerlingen op weg gezet naar verbetering en remediëring. Op die wijze werkt TAALKLAPPER zelfinstructief.

8. Evaluatie

Naar eigen aanvoelen kunnen de leerlingen het vakje onderaan inkleuren (groen, oranje, rood) volgens moeilijkheidsgraad (gemakkelijk, gewoon, moeilijk) of volgens het behaalde resultaat (goed, gewoon, zwak). De apart te verkrijgen correctiesleutel is gebruiksvriendelijk omdat hij volkomen parallel loopt met de TAALKLAPPER zelf.

9. Polyvalent gebruik

TAALKLAPPER is geen eigenlijke taalmethode maar wel een gestructureerde aanvulling die zowel binnen als buiten het klasverband, maar ook binnen als buiten het schoolverband bruikbaar is. Sommige onderdelen zijn inpasbaar in elke taalmethode; ze kunnen dan het equivalent uit de taalmethode vervangen.

TAALKLAPPER levert herhalende of voorbereidende vakantietaken en bij lesonderwerpen aansluitende opdrachten die als huiswerk kunnen worden meegegeven.

Binnen het klassikale onderwijssysteem kan TAALKLAPPER klassikaal, individueel en in groep worden gebruikt. Hij kan zowel in klasverband als in de taak- of aanpassingsklas zelfs leerjaar- of groepsoverschrijdend worden aangewend, waarbij de leerkracht de leerlingen aanbiedt wat ze op dat ogenblik aankunnen. Dit geldt zowel voor de zwakkere dan voor de sterkere leerlingen. In de binnenklasdifferentiatie staat het zelfstandige contractwerk en het hoekenwerk in de focus.

TAALKLAPPER kan ook worden gebruikt als zinvolle invulling van buffertijd, bijvoorbeeld voor vlugge leerlingen of bij afwezigheid van de klasleerkracht. Hij is efficiënt te gebruiken voor zorgverbredend werk en remediëring.

10. Flexibel gebruik

Het handige Wire-O systeem, een multomap of ringband maakt het mogelijk op een flexibele wijze de gewenste werkvolgorde te kiezen. Het Wire-O systeem maakt het mogelijk de TAALKLAPPER rechtop te zetten en op elkaar betrokken taken naast elkaar te plaatsen.

Met TAALKLAPPER 'Taalplezierig leren ook voor jou?' wordt de leerling vast een taaltopper met taalkundige knalprestaties.

INHOUDSOPGAVE TAALKLAPPER LEERJAAR 4 / GROEP 6

codes (sub)leergebieden

tg/le = taalgebruik lezen

tg/schr/sp = taalgebruik schrijven spelling

tb/tg/ws = taalbeschouwing (nadenken over) taalgebruik woordenschat

tb/ts = taalbeschouwing (nadenken over) taalsystematiek

+ = gedeeltelijke doorbijter

++ = volledige doorbijter

nr.	titel	subleer- gebied	eind- termen	onderwerpen/leerdoelen
1.	Bijtje leert het alfabet: abc...	tb/ts	6.3	Letters in alfabetische volgorde aanduiden. Ontbrekende klinkers in het alfabet invullen. De alfabetische rangorde van enkele letters aanduiden.
2.	Op blote voeten	tb/ts	6.3	Samengestelde zelfstandige naamwoorden met uit te kiezen woorden vormen en correct overschrijven .
3.	Cijfers en letters	tg/schr/sp tb/tg & ts	4.7, 6.1, 6.2, 6.3	Woorden , met in cijfers geschreven getallen , voluit schrijven en met tekeningen verbinden.
4.	Computercrash	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	Zinnige samenstellingen maken met in woorddelen gesplitste gekke samenstellingen . Woordkettingen vormen met uit te kiezen samenstellingen waarbij de volgende samenstelling begint met het laatste woorddeel van de vorige . Een woordketting maken vanuit afzonderlijke woorddelen.
5.	De reus en Klein Duimpje	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3, 6.4	Vanuit zelfstandige naamwoorden verkleinwoorden vormen en rubriceren volgens de uitgang -je, -tje, - pje of -etje .
6.	Lekkerbekken	tg/le tg/schr/sp tb/tg & ts	3.1 4.7, 6.1, 6.2, 6.3	Vanuit een recept het meervoud van woorden m.b.t. voeding vormen.
7.	Sesam open u	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3	In een woordzoeker voluit geschreven getallen aanduiden en correct overschrijven. Voluit geschreven getallen uitkiezen en verbinden met de passende in cijfers geschreven getallen.
8.	Scheiden doet lijden	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3	Scheidbare werkwoorden aanduiden en in zinsverband correct schrijven in de tegenwoordige tijd (nu-tijd).
9.	Wat zal het zijn, mevrouw?	tg/le tb/tg	3.1 6.1, 6.2	Namen van winkels, handelszaken... verbinden met representatieve symbolen/voorwerpen (tekeningen en namen) en uitspraken (boodschappen) gedaan in die winkels, zaken...
10.	Wijzen, mag dat?	tb/ts	6.3, 6.4	Verwijswoorden verbinden met de antecedenten (woorden, woordgroepen waarnaar zij verwijzen). Verwijswoorden uitkiezen en invullen in zinsverband.
11.	Zoek de verloren letters.	tb/ts	6.3	Ontbrekende letters in het alfabet invullen. Met ontbrekende letters in het alfabet een sprookjestitel vormen.
12.	Hoger lager met de lift	tg/le tb/ts	3.1 6.3	Vanuit een instructie van het gebruik van een lift , met de letters van de bezochte kamers een voornaam zoeken.
13. ++	Opruimen	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3, 6.4	Het meervoud vormen van zelfstandige naamwoorden (speel- en knutselgerief), rubriceren in tweelettergrepige woorden met gedekte klinker in gesloten lettergreep met verdubbeling medeklinker (bv. tollen), vrije klinker in open

				lettergreep enkel geschreven (bv. scharen) en andere gevallen (hoepels, vliegers, maskers, stiften, kaarten, beesten).
14.	Aardbeving	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	Met de letters uit gegeven woorden, nieuwe woorden vormen in een rooster. Met gemarkeerde letters uit de correcte oplossingen een zinnetje vormen verbonden met een omschrijving en een cartoon/spotprent .
15. ++	Verloren voorwerpen	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	Vanuit losse letters , te beginnen met een vetgedrukte letter een woord vormen dat bij een bepaald beroep past en verbinden met een tekening.
16.	Weerbericht	tb/tg/ws	6.1, 6.2	In een woordzoeker woorden m.b.t. weer aanduiden en correct overschrijven bij tekeningen.
17.	Rebus	tb/tg	4.8, 6.5 6.1, 6.2	De betekenis van de oplossing (een spreekwoord uit een fabel van La Fontaine) van een rebus (beeld- of figuurraadsel) aanduiden.
18.	Beleggen ruzie	tb/tg	6.1, 6.2	Uit verwante woorden het antoniem (tegengestelde) aanduiden en correct invullen.
19.	Naar snoepjesland (1)	tg/le tb/tg	3.3 6.1, 6.2	Beeldrijke dorpsnamen en namen van burgemeesters uitkiezen en verbinden met tekeningen .
20.	Naar snoepjesland (2)	tg/le tb/tg	3.2 6.1, 6.2	Vanuit een aantal informatieve zinnen namen van dorpen, burgemeesters, drank en gerechten in een schema/tabel schrijven. Namen van drank en gerechten verbinden met tekeningen .
21.	Pi(e)ttige k(o)okles	tg/le tb/tg	3.1 6.1, 6.2	In een recept uit een kookboek woorden vervangen door synoniemen te kiezen uit verwante woorden en te verbinden met tekeningen .
22.	Wie spreekt met wie???	tg/le tb/tg	3.5 6.1, 6.2	Uitspraken en tekeningen van zenders (vragen) verbinden met uitspraken en tekeningen van ontvangers (antwoorden) in dialogjes .
23.	Indringers	tb/tg	6.1, 6.2	Van een reeks woorden/begrippen het woord/begrip aanduiden dat er niet bij past en de reden (het 'waarom niet') omschrijven. Tekeningen verbinden met een woord/tekening.
24.	Speuren naar dierennamen	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	Vanuit in zinnen verborgen woorddelen, dierennamen aanduiden, verbinden met tekeningen en correct schrijven. In aaneengeschreven ketting-, worst- of slangwoorden dierennamen aanduiden en correct overschrijven.
25.	Verhuizen	tg/le tb/tg tb/ts	3.5 6.1, 6.2 6.3	In een verhaal, voorzetsels uitkiezen en invullen. Tekeningen verbonden aan het verhaal (chrono)logisch ordenen .
26.	Wegen en meten	tb/tg/ws	6.1., 6.2	In een woordzoeker woorden m.b.t. wegen en meten aanduiden en correct overschrijven bij tekeningen .
27.	Invulpuzzel	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	Vanuit synoniemen, omschrijvingen... vierletterwoorden met R of T invullen en verbinden met tekeningen.
28.	Rijmelaars	tb/tg tb/ts	6.1 6.3	Uit te kiezen rijmwoorden invullen in zinsverband. Getekende rijmwoorden met elkaar verbinden.
29.	Werkwoorden	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3	Noemvormen/infinities van werkwoorden uitkiezen en in zinsverband in de tegenwoordige tijd invullen/vervoegen. Uitspraken, klanken, klanknabootsingen... in spreekballonnen verbinden met de zinnen.

30.	Ik, jij of wij?	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3, 6.4	Onderwerpen (wie-het-doet-delen) rubriceren bij de drie verschillende persoonsvormen van werkwoorden in de tegenwoordige tijd (ik-vorm, enkelvoud, meervoud). Tekeningen verbinden met uit te kiezen onderwerpen.
31.	Wie doet het?	tb/ts	6.3, 6.4	In zinnen eerst de persoonsvorm van het werkwoord aanduiden. Daarna in de zinnen het juiste onderwerp (wie-het-doet-deel) uitkiezen. Tekeningen verbinden met zinnen.
32.	Onderweg	tg/schr/sp tb/tg tb/ts	4.7 6.1, 6.2 6.3	In zinsverband de persoonsvorm van het werkwoord 'gaan' vervangen door de persoonsvorm van een meer tekenend uit te kiezen werkwoord. Tekeningen verbinden met tekenende werkwoorden.
33.	Zoek de fouten	tg/schr/sp tb/tg	4.7 6.1, 6.2	In een verhaaltje de spelling-/schrijffouten aanduiden. (Chrono)logisch ordenen van prenten verbonden met het verhaal .
34.	Elfje zonder vleugels	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	Vanuit synoniemen en omschrijvingen in een rooster vijfletterwoorden invullen en met tekeningen verbinden.
35.	Ik ben mijn staart kwijt	tb/tg	6.1, 6.2	In zinnen, werkwoorden invullen met gegeven beginletter. Met zinnen verbonden tekeningen verbinden van wat eerst komt naar daarna.
36.	Zoek de zin	tb/tg	6.1, 6.2	In een rooster vanuit omschrijvingen (met hier en daar gegeven letters) vijfletterwoorden invullen en verbinden met tekeningen . Vanuit de correcte oplossing en de betekenis een zegswijze invullen.
37. ++	Talen	tg/schr/sp tb/tg/ws	4.7 6.1, 6.2	In een woordzoeker woorden m.b.t. talen aanduiden en overschrijven bij tekeningen met vreemde taalgebonden uitroepen in spreekballonnen.
38.	Zoek de naam van een land	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3	Woorden in een woordzoeker alfabetisch ordenen tot en met de derde letter. De namen van 15 EU-landen alfabetisch ordenen en correct overschrijven .
39.	Lichaamsdelen gezocht	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	In gegeven woorden, namen van lichaamsdelen aanduiden , correct overschrijven en bij tekeningen schrijven. Spreekwoorden/zegswijzen zonder klinkers aanvullen en met betekenissen verbinden.
40.	Indianenkreten	tg/schr/sp	4.7	In zinnen, woorden met au of ou, oei, ooi of aai, eeu of ieuw aanvullen en met tekeningen verbinden.
41.	Grappen in de tegenwoordige tijd	tg/schr/sp tb/tg tb/ts	4.7 6.1, 6.2 6.3	In grappen gegeven noemvormen/infinities van werkwoorden schrijven in de tegenwoordige tijd . Tekeningen verbinden met de grappen.
42.	Wat hoor ik?	tg/schr/sp tb/tg/ws	4.7 6.1, 6.2	Dierengeluiden uitkiezen, invullen bij dierenamen en verbinden met tekeningen .
43.	Welk vervoermiddel ben ik? (1)	tb/tg	6.1, 6.2	Namen van vervoermiddelen verbinden met een omschrijving van enkele zinnen en tekeningen .
44.	Welk vervoermiddel ben ik? (2)	tb/tg	6.1, 6.2	Namen van vervoermiddelen verbinden met een omschrijving van enkele zinnen en tekeningen .
45. ++	Zeg(s)wijze woorden (1)	tb/tg	6.1, 6.2	Zegswijzen aanvullen met uit te kiezen woorden.

46. ++	Zeg(s)wijze woorden (2)	tb/tg	6.1, 6.2	Zegswijzen verbinden met tekeningen en betekenissen/verklaringen.
47.	Onzinzinnen	tb/ts	6.3	In zinnen foutief geplaatste woorden of zinsdelen aanduiden en correct terugplaatsen .
48. ++	Vissen	tb/tg/ws	6.1, 6.2	In een woordzoeker woorden m.b.t. vissen aanduiden en correct overschrijven bij tekeningen.
49.	Ra ra ra	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	Door middel van gevarieerde taalopdrachten (bijvoeglijke naamwoorden, woorden eindigend op -ine of met beginletter j) gegeven woorden elimineren. Door middel van gevarieerde taalopdrachten (tweemaal voorkomende woorden, beginletter g, woorden met 4 medeklinkers) gegeven woorden elimineren. Met de overblijvende woorden telkens een spreekwoord/uitdrukking vormen en daarvan de betekenis/verklaring aanduiden.
50.	Op pop spiegelwoorden	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	Vanuit synoniemen en omschrijvingen (om)keerwoorden en andere woorden vormen (of aanvullen) waarvan het aantal letters gegeven is. De woorden verbinden met tekeningen .
51.	Brei er een staartje aan	tb/tg	6.1, 6.2	In zinnen, werkwoorden invullen met gegeven beginletter. Tekeningen met zinnen verbinden.
52.	Ij ij ij op een rij	tg/schr/sp tb/tg tb/ts	4.7 6.1, 6.2 6.3	IJ-woorden uitkiezen en op de juiste plaats correct overschrijven volgens een gecodeerd aantal lettertekens en lettergrepen. De overblijvende woorden eveneens correct overschrijven. In aaneengeschreven ketting-, slang -of worstwoorden dierenamen aanduiden, correct overschrijven en verbinden met tekeningen.
53. ++	Zomerspreuk	tg/schr/sp tb/tg tb/ts	4.7 6.1, 6.2 6.3	Met uit te kiezen letters, woorddelen en woorden dierenamen aanvullen en met tekeningen verbinden. De betekenis/verklaring van het met de beginletters van de correcte oplossing gevormd spreekwoord aanduiden.
54. ++	Hutspotnamen	tg/schr/sp tb/tg tb/ts	4.7 6.1, 6.2 6.3	Met de letters van gesplitste onzinwoorden namen van dieren, bloemen en spelletjes vormen, correct schrijven en met tekeningen verbinden.
55.	Met of zonder?	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3	Bij gegeven noemvormen/infinitieven van werkwoorden de twee persoonvormen (enkelvoud, meervoud) in de verleden tijd correct schrijven en 'met of zonder klankverandering' aanduiden. Tekeningen verbinden met werkwoorden.
56. ++	Pas-foto-album	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	Identieke woorden als laatste én als eerste deel van een samenstelling invullen en met tekeningen verbinden.
57.	Speuren naar woorden	tb/ts	6.3	Keuzewoorden invullen als oplossing van gevarieerde taalopdrachten (woorden op -d, op -tie, op -ch, met cht, met c als s uitgesproken, met ai, met y, dezelfde opeenvolgende medeklinkers, met 5 lettergrepen, synoniemen...). Tekeningen benoemen met keuzewoorden.
58.	Wat ben ik? Wie ben ik?	tg/le tb/tg	3.3 6.1, 6.2	Vanuit omschrijvingen in enkele zinnen, raadselachtige woorden invullen en verbinden met tekeningen.
59.	Arrondissement	tb/ts	6.3	Met de letters van 'arrondissement' zoveel mogelijk woorden vormen en met tekeningen verbinden.

60.	Geheime berichten	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3 6.4	Afkorting en letterwoorden uitkiezen en bij de passende voluit geschreven woorden schrijven. Van in een kring verzamelde woorden, de woordsoort werkwoord, zelfstandig naamwoord, bijvoeglijk naamwoord, lidwoord en het zinsdeel persoonsvorm juist invullen.
61.	De tijd van toen	tg/schr/sp tb/tg & ts	4.7, 6.1 6.2, 6.3	De persoonsvormen enkelvoud (hij-zij-jij-vorm) van uit te kiezen en met tekeningen verbonden werkwoorden (noemvormen/infinitieven) correct schrijven in de verleden tijd .
62.	Meer in de ark van Noah	tg/schr/sp tb/tg tb/ts	4.7 6.1, 6.2 6.3	Dieren namen in het meervoud schrijven en met tekeningen verbinden.
63. ++	Vind me dan, als je kunt!	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	Vanuit in zinnen verborgen letters en woorddelen, namen van hoofdsteden, dieren, bloemen en bomen aanduiden, met tekeningen verbinden en correct schrijven.
64.	Spinnenalfabet	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3	Woorden alfabetisch rangschikken tot de vijfde letter.
65. ++	Lezen	tg/le tg/schr/sp tb/ts	3.5 4.7 6.1, 6.3	Strofen uit het gedicht 'Lezen' verbinden met tekeningen. Rijmwoorden uit het gedicht met elkaar verbinden.
66. ++	Sporten	tb/tg/ws	6.1, 6.2	In een woordzoeker woorden m.b.t. sporten aanduiden en correct overschrijven bij tekeningen.
67.	Tegenstellingen	tb/tg/ws	6.1, 6.2	Tegenstellingen (keuzewoorden of zelf te zoeken) invullen en met tekeningen verbinden.
68. ++	Een beetje?	tb/tg/ws	6.1, 6.2	Zelfstandige naamwoorden (eindigend op -je of -tje) die een hoeveelheid uitdrukken, uitkiezen, verbinden met een passend zelfstandig naamwoord en met tekeningen .
69.	Stampot	tb/tg	6.1, 6.2	Met alle letters van woorden, vanuit synoniemen en omschrijvingen nieuwe woorden (anagrammen of keerwoorden) vormen en verbinden met tekeningen.
70. ++	Ring - vinger - hoed	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	Identieke woorden als laatste én als eerste deel van een samenstelling invullen en met tekeningen verbinden.
71. ++	Op reis	tg/schr/sp tb/tg tb/ts	4.7 6.1, 6.2 6.3	De naam van een (mannelijke) inwoner bij namen van landen schrijven. De naam van een inwoonster van een land bij een symbolische tekening schrijven.
72.	Een zuil aan de horizon	tg/le	3.1 4.8, 6.5	Opdrachten m.b.t. het stelsel van kruiswoordraadsel uitvoeren met coördinaten van letters en getallen , snijdende horizontale en verticale lijnen, kruisende rijen en kolommen...
73.	Moeilijke beroepen	tb/tg	6.1, 6.2	Namen van moeilijke beroepen met omschrijvingen en tekeningen verbinden.
74.	Homofonen	tg/schr/sp tb/tg	4.7 6.1, 6.2	Homofonen (woorden die op dezelfde wijze klinken, anders worden geschreven en een verschillende betekenis hebben) met elkaar en met tekeningen verbinden en aanvullen in zinsverband .
75.	Letters vangen	tg/schr/sp tb/tg	4.7 6.1, 6.2	Woorden aanvullen met uit te kiezen letters, letterclusters, tweeklanken... en met tekeningen verbinden. Synoniemen uitkiezen uit een reeks verwante woorden .

76.	Ontcijfer het gedicht 'Yzoom'	tg/le tb/ts	3.5 6.3	Een gecodeerde tekst decoderen in een gedicht door iedere letter te vervangen door de volgende in het alfabet . Eén passend samenvattend woord uit het gedicht bij een tekening schrijven.
77.	Zonsverduistering	tb/ts	6.3	Met de letters van 'zonsverduistering' zoveel mogelijk woorden vormen en met tekeningen verbinden.
78. ++	Kruisende woorden	tg/schr/sp tb/tg tb/ts	4.7 6.1, 6.2 6.3	Grondwoorden met zoveel mogelijk voorvoegsels verbinden. Tekeningen met de gevormde woorden verbinden.
79.	Zwart-wit en het tegendeel	tb/ts	6.3	Antoniemen (tegenstellingen) met elkaar en met tekeningen verbinden.
80. ++	Woordsommen	tb/tg	6.1, 6.2	Met alle letters van twee afzonderlijke woorden vanuit synoniemen en omschrijvingen een nieuw samengesteld woord vormen en met tekeningen verbinden.
81.	Vroeger en nu?	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3	In zinnen de persoonsvormen van werkwoorden aanduiden , rubriceren in de tegenwoordige tijd (nu-tijd) en de verleden tijd (gisteren-tijd) en met tekeningen verbinden.
82.	Moppentrommel	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	In moppen vanuit de noemvormen/infinitieven van werkwoorden de persoonsvormen in de verleden tijd zetten en tekeningen met de moppen verbinden.
83. ++	Wie het schoentje past, trekt het aan (1)	tb/tg	6.1, 6.2	Uitdrukkingen/zegswijzen aanvullen met uit te kiezen werkwoorden en verbinden met de betekenis/verklaring en tekeningen .
84. ++	Wie het schoentje past, trekt het aan (2)	tb/tg	6.1, 6.2	Uitdrukkingen/zegswijzen aanvullen met uit te kiezen werkwoorden en verbinden met de betekenis/verklaring en tekeningen .
85.	Het biggetje en de wolven (1)	tg/le tg/schr/sp tb/ts	3.5 4.7 6.3	In een sprookje vanuit de noemvormen/infinitieven van werkwoorden de persoonsvormen in de verleden tijd zetten.
86.	Het biggetje en de wolven (2)	tg/le tg/schr/sp tb/tg tb/ts	3.5 4.7 6.1, 6.2 6.3	In een sprookje vanuit de noemvormen/infinitieven van werkwoorden de persoonsvormen in de verleden tijd zetten Met het sprookje verbonden tekeningen (chrono)logisch ordenen .
87. ++	Haal je rijbewijs.	tb/tg	6.1, 6.2	In een woordzoeker woorden m.b.t. het verkeer aanduiden en correct overschrijven bij tekeningen .
88.	Orkaan	tb/tg	6.1, 6.2	In een rooster vanuit synoniemen en omschrijvingen (met enkele gegeven letters) zevenletterwoorden invullen en verbinden met tekeningen.
89.	Werken en rusten, wenen en lachen	tb/tg	6.1, 6.2	Antoniemen (tegengestelde werkwoorden) uitkiezen, invullen en verbinden met tekeningen .
90. ++	Weer hetzelfde	tb/tg	6.1, 6.2	Synoniemen/werkwoorden uitkiezen, invullen en met tekeningen verbinden. Synoniemen (bijvoeglijke naamwoorden/hoe-woorden) invullen.
91.	Lachen is gezond	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3	In moppen vanuit de noemvormen/infinitieven van werkwoorden de persoonsvormen in de verleden tijd zetten en tekeningen met de moppen verbinden.
92.	Tekenen met taal	tg/le	3.1	Tekenopdrachten uitvoeren waarbij de wiskundige begrippen links, rechts, omhoog, omlaag, schuin in allerlei combinaties aan bod komen.

93.	Werkwoordentabel	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3	Van noemvormen/infinities van werkwoorden de vijf verschillende persoonsvormen , drie in de tegenwoordige tijd en twee in de verleden tijd schrijven .
94.	Wie? waar? wanneer?	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3, 6.4	In zinnen het onderwerp , het waar-deel en het wanneer-deel aanduiden. Tekeningen verbinden met zinnen.
95.	Getallenschrift	tg/schr/sp tb/ts	4.7 6.3	Een codeschrift van aan getallen gekoppelde letters, klanken en letterclusters decoderen in woorden en omgekeerd woorden, klanken en klanknabootsingen omzetten in getallen.
96.	Zoek een spreekwoord	tb/tg	6.1, 6.2	Vanuit synoniemen en omschrijvingen vijftletterwoorden in een woordzoeker aanduiden en met de overblijvende letters een spreekwoord/zegswijze vormen. Tekeningen verbinden met de woorden.
97. ++	Zinnen ordenen	tg/le	3.5	In een verslag en in een waar gebeurd verhaal zinnen (chrono)logisch ordenen .
98.	Wat zeg je?	tg/le	3.1	In de beschrijving van instructies m.b.t. een bouwpakket de verkeerde spaties/tussenruimten herstellen en de zinnen correct overschrijven. De daarmee verbonden tekeningen (chrono)logisch ordenen .
99. ++	Woordsommen (2)	tb/tg	6.1, 6.2	Met alle letters van twee afzonderlijke woorden vanuit synoniemen en omschrijvingen een nieuw samengesteld woord vormen en met tekeningen verbinden.
100.	Computeralfabet	tb/tg tb/ts	6.1, 6.2 6.3, 6.4	Een codeschrift van aan de letters/toetsen van een azerty-klavier gekoppelde computertekens, -symbolen en -pictogrammen decoderen in woorden/begrippen m.b.t. computertaal en met tekeningen verbinden.
+++ 101.	Wimpie, de boekenwurm	tb/tg	6.1, 6.2	Citaten/aanhalingen verbinden met informatiedragers (boeken, gidsen, folders, kranten...) waaruit ze geciteerd zijn en met tekeningen.
102.	Rebus	tb/tg	4.8, 6.5 6.1, 6.2	De betekenis van de oplossing van een rebus (beeld- of figuurraadsel) verbinden met een tekening .
103.	Droedels ontcijferen	tb/tg	4.8, 6.5 6.1, 6.2	Droedels (tekening of enkele letters die een woord uitbeelden) decoderen vanuit het zinsverband .
104.	Schiet jij ook met lood?	tg/le	3.1 4.8, 6.5	Opdrachten m.b.t. het systeem van kruiswoordraadsel uitvoeren met coördinaten van letters en getallen , snijdende horizontale en verticale lijnen, kruisende rijen en kolommen en andere daarmee verbonden begrippen. Vanuit de coördinaten een afsluitende boodschap aanduiden.

© 2004, ABIMO UITGEVERIJ

Voor België:

Abimo Uitgeverij,
Beukenlaan 8, B-9250 Waasmunster
(T) +32-(0)52 46.24.07
(F) +32-(0)52 46.19.62
info@abimo-uitgeverij.com
<http://www.abimo-uitgeverij.com>

Voor Nederland:

Schoolsupport,
Postbus 21, 9800 AA Zuidhorn
(T) +31-(0)594-500145
(F) +31-(0)594-528099
info@schoolsupport.nl
<http://www.schoolsupport.nl>

Het auteursteam: Wim Vekemans, Jempi Van de Velde, Bieke Santermans, Brigitte De Wolf, Moniek Vermeulen en Peter Van Cleemput

Coördinator: René De Cock

Illustrator: Jef Goedemé

Vormgeving: Marino Pollet en René De Cock

Dank aan: Michiel David en Aafke Moons

Niets uit deze opgave mag, op welke wijze ook, worden overgenomen zonder de uitdrukkelijke toestemming van de uitgever.